

НЯКОЛКО БЕЛЕЖКИ ВЪРХУ ТАСОСКИТЕ ТЕТРАДРАХМИ ОТ КОЛЕКЦИЯТА НА НАРОДНИЯ МУЗЕЙ В БЕЛГРАД

Иля Прокопов

В своята обстойна и много полезна публикация, посветена на тасоските тетрадрахми от колекцията на Народния музей в Белград, В. Boric-Breskovic¹ ни представя 54 монети. Една част от тях са имитации на тасоски монети. Те не представляват интерес на настоящия етап от моята работа и затова няма да ги включа в коментара по-долу. В процеса на работа върху корпуса, посветен на оригиналните тасоски тетрадрахми и на сечените от римската администрация в Провинция Македония подобни монети, които наричам тетрадрахми от "Тасоски тип", прегледах и определих класовете и на част от монетите от колекцията в Белград. Бих искал накратко да представя резултатите от моята работа върху тях, както и някои изводи.

Сред публикуваните монети преобладават т. н. тетрадрахми от "Тасоски тип". Оригиначните монети, които са по-ранни и са сечени на самия остров Тасос и неговите работилници на континента през II в. пр. Хр., и още по-точно в периода 168 - 130/120 г., са само 2 и са от следните класове:

ГРУПА II, 165-148 г. пр. Хр.

1. Лицев печат клас **B1 - R 21**: 33,1 mm. 16,65 g - Инв. No. IV/2, 830

Монетата от Сърбия има паралели на този печат в едно съкровище от Северна Гърция², както и съкровищата от България: от Маца, Новозагорско (IGCH 921)³ - 4 монети; Златоград (IGCH 975)⁴ - 1 монета; Mezek, Haskovsko⁵ - 1 монета; Sabranovo, Novozaorsko (IGCH 965)⁶ - 1 монета и Sadievo, Burgasko (IGCH 925)⁷ - 1 монета. Още 5 проучени монети отсечени с този печат има без установено местонамиране. Една е от колекцията на Британския музей⁸, две са публикувани в колекция и каталог⁹ и две са от аукциони¹⁰. Пълен аналог с еднакви лицев и реверсен печат няма.

ГРУПА VII, 165 - 148 г. пр. Хр.

2. Лицев печат клас **G1 - R 96**: 34 mm. 18,17 g - Инв. No. IV/2, 839

Тази монета има пълен паралел с еднакви лицев и реверсен печати. Става

дума за монета от съкровище от Враца¹¹.

Всички останали паралели само на лицевия печат са от вече споменатите съкровища от Маца, Новозагорско - 6 монети; Мезек, Хасковско - 1 монета и от съкровището от Горно Поле, Хасковско¹² - 2 монети, всичките от България.

Тетрадрахмите от "Тасоски тип" са сечени в периода 115-80/70 г. пр. Хр. Техният брой е 27 и са от следните класове:

ГРУПА XII 120 - 110 г. пр. Хр.

3. Лицев печат клас **Нае5 - R 478**: 31,8 mm. 13,95 g - Инв. No. IV/2, 843

Пълен аналог с еднакви лицев и реверсен печат няма. Паралели с монети, отсечени със същия лицев печат, има с 2 монети от вече споменатото съкровище от Мезек, Хасковско и с по една монета от Сливен, Кюстендил и Габрово¹³ от България. От Румъния има паралел с 4 монети. Две са от Букурещ¹⁴, една от района на Букурещ¹⁵ и една от съкровището от Синпетру¹⁶. Последната проучена монета е от частна колекция в Ню Йорк¹⁷

4. Лицев печат клас **НК4 - R 464**: 33/33 mm. 16,12 g - Инв. No. IV/2, 857

Пълен аналог с еднакви лицев и реверсен печати монетата от Белград има с още 5 други монети. Едната е от колекция в София¹⁸, България. Две са от Румъния: една е от Питещи¹⁹, другата е от съкровището от Петринду²⁰. По една монета са регистрирани в Бърно и Кардиф²¹.

Поради това, че въпросната група монети от този клас е много голяма, то и броят на паралелите на лицевия печат са многобройни. Преобладаващото разпространение на този клас монети е в районите на Северозападна Румъния и Източна Унгария. От съкровището Muga Mica²² има регистрирани 7 монети. От Питещи монетите са също 7 на брой²³. В съкровището от Municipiului Vucuresti има 2 монети²⁴. От останалите части на Румъния има регистрирани следните монети: Sibiu - 1 бр.; Tirgovishte²⁵ - 1 бр.; Petrindu²⁶ - 1 бр.; Sinpetru²⁷ - 2 бр. и от различни колекции в Букурещ²⁸ - 8 бр. От България също има проучени значително количество монети: от съкровището от с. Осиково, Търговишко²⁹ - 1 бр.; от Враца - 1 бр.; съкровището от с. Липница, Врачанско - 5 бр.; съкровището от с. Градешница, Врачанско³⁰ - 5 бр.; от Брестовец, Плевенско³¹ - 2 бр.; от Стара Загора³² - 1 бр.; от съкровището от с. Хотница, Великотърновско³³ - 1 бр.; от Русе³⁴ - 1бр.; от Стройно, Ямболско - 1 бр.; от Варна - 2 бр.; от Пловдив - 1 бр. и от Бургас - 1 бр. Две монети са регистрирани в Република Македония³⁵. I. Lukacs публикува няколко монети от Будапеща, Лайден и Бърно³⁶. M. Kostial е отразила 2 монети от този печат в своята книга³⁷. Има и 3 монети от колекции без установено местонамиране³⁸

ГРУПА XIV 115 - 90-80 г. пр. Хр.

5. Лицев печат клас **CD2 - R 881**: 33,5 mm 16,16 g - Инв. No. IV/2, 32

Монетата от Белград има пълен аналог с един екземпляр от съкровището от с. Брестовец, Плевенско³⁹.

Частичен паралел - съвпадение на само на лицевите печати има с още 2 монети: първата е от съкровище от Плевенско⁴⁰ и втората от съкровището от МВР-Враца⁴¹

ГРУПА XVI 90-80 г. пр. Хр.

6. Лицев печат клас **AA7 - R 1006**: 31,5 mm 14,58 g - Инв. No. V/2,11

Групата от проучени монети е малка, само две. Втората е от съкровището от с. Попина, Силистренско⁴². Паралелът с тази от Белград е пълен.

7. Лицев печат клас **AA11 - R 1054**: 33,3 mm 16,39 g - Инв. No. IV/2,838

Монетата от Белград има пълен паралел с още 4 монети: 2 от съкровището от с. Попина, Силистренско; 1 единична от Добрич⁴³ и 1 от колекцията на ANS-New York⁴⁴

Проучените монети, отсечени с този лицев печат, са 50. Голяма част от тях са от монетни съкровища. От Южна България са регистрирани следните: от Стройно, Ямболско - 2 и от Левка, Хасковско - 1 монета. От Югозападна България е проучена само една от Гоце Делчев⁴⁵. Основната маса са концентрирани в Северна България, Южна Румъния и земите на северозапад. От Варна има 3 монети, от Попина, Силистренско - 6, от Градешница, Врачанско - 5, от Хотница, Великотърновско - 3 и от Брестовец, Плевенско - 2 монети. От Букурещ са известни 8 монети. От съкровището в Херастрау⁴⁶ - 2, от Шиуеу Одорхей⁴⁷ - 2, от Мура Мика⁴⁸ - 1, от Синпетру⁴⁹ - 1, от Сибиу⁵⁰ - 1 и от Калараша⁵¹ - 1 монета.

Без установено местонамиране в България има 1 монета⁵². В колекцията на ANS-New York също 1 монета⁵³. От аукциони са регистрирани 3 монети⁵⁴.

8. Лицев печат клас **AA13 - R 1066**: 32,2 mm 16,33 g - Инв. No. V/2,17

Групата от проучени монети отсечени с този лицев печат е голяма, но няма пълен паралел на монетата от Белград. Със същия лицев печат, но с различни реверси, са регистрирани монети от съкровища от България и Румъния. От Югозападна България е само една монета от съкровището от Белица, Благоевградско⁵⁵. От Южна България са известни 2 монети - от Хасково⁵⁶ и Стара Загора⁵⁷. В Северна България има регистрирани монети от следните съкровища: Градешница, Врачанско - 3 броя; Липница, Врачанско - 2 бр.; Плевен - 1 бр.; Суворово, Варненско - 1 бр.; Липник, Разградско - 1 бр.⁵⁸ и Недан, Великотърновско - 1 бр. Четири монети са от района на Северозападна Румъния и Източна Унгария: от съкровището от Sieu Odorhei⁵⁹ - 1 монета, от Мура Мика⁶⁰ - 2 монети и 1 монета от колекция в Будапеща⁶¹. От североизточната зона има регистрирана само една монета - от Яш.

Пет монети са от колекции и аукциони и са без установено местонамиране⁶².

9. Лицев печат клас **AA16 - R 1079**: 32,0 mm 16,82 g - Инв. No. V/513

Тук също няма пълен паралел на монетата от Белград. За разлика от предишната група разпространението на монетите от тази са разпространени предимно в Северна България. Регистрирани са в съкровищата от: Хотница, Великотърновско - 2 бр.; Попина, Силистренско - 2 бр.; Брестовец, Плевенско - 2 бр.; Липница, Разградско - 1 бр. и Суворово, Варненско - 1 бр. Една монета има и в частна колекция в София⁶³. В Румъния са сравнително равномерно разпределени. В южната част, Букурещ и Херастрау - 5 монети и в северната, Синпетру и Шиеу Одорхей - 4. Две монети са без установено местонамиране⁶⁴.

10. Лицев печат клас **AA19 - R 1088**: 33,0 mm 16,45 g - Инв. No. IV/2,842

11. Лицев печат клас **AA19 - R 1091**: 34,0 mm 14,66 g - Инв. No. V/523

Освен двете монети от Белград, в тази група има само още 2 опознати тетрадрахми. Едната е от съкровището от с. Попина, Силистренско⁶⁵, а втората вероятно също е от България, но без установено местонамиране⁶⁶.

12. Лицев печат клас **AB1 - R 537**: 32,9 mm 16,82 g - Инв. No. IV/2,847

Това е една от най-големите групи. Монетата от Белград има пълен паралел с 2 други монети: една от Враца и една от Букурещ⁶⁷. От Югоизточна Тракия има регистрирани само 2 монети: едната е от Турция⁶⁸, а другата от Стрийно, Ямболско. Голямата маса монети са от съкровища от Северна България и Румъния. От Северна България са представени съкровищата от: Градешница, Врачанско - 17 монети; Брестовец, Плевенско - 4 монети; Хотница, Великотърновско - 5 монети; Попина, Силистренско - 5 монети; Суворово, Варненско - 1 монета; Липник, Разградско - 3 монети; Варна - 2 монети; Оряховица, Плевенско - 1 монета и от Божурица, Плевенско също 1 монета. От Румъния: Плоещ⁶⁹ - 1 монета; Букурещ - 14 монети; Сибиу - 6 монети; Херастрау⁷⁰ - 4 монети; Калараши - 3 монети; Шиеу Одорхей - 4 монети; Яш - 2 монети и 1 монета от колекция в Букурещ. По една монета е регистрирана в Будапеща, Дрезден, Щутгарт, Берлин и Британския музей⁷¹.

Останалите опознати монети са от публикувани колекции⁷².

13. Лицев печат клас **AB6 - R 1142**: 31,6 mm 16,44 g - Инв. No. V/2,516

Тази монета от Белград има един пълен аналог, от съкровището от с. Попина, Силистренско. Останалите монети отсечени със същия лицев печат са разпространени сравнително равномерно. На юг от Хемус има една монета от съкровището от с. Стройно, Ямболско. На север в България има опознати монети от следните съкровища: Суворово, Варненско - 1 бр.; Градешница, Врачанско - 2 бр.;

Хотница и Върбица, Великотърновско⁷³ по 1 монета; Липник, Разградско - 1 монета. Повечето от останалите монети са от Румъния: Букурещ - 7 монети; Херастрау - 3 монети; Сибиу - 1 монета; Питещи - 1 монета; Шиеу Одорхей -

3 монети. В Будапеща се съхраняват 2 монети, едната от съкровището от Мура Мика. Една монета е от колекция⁷⁴.

14. Лицев печат клас **AD1 - R 1206**: 28,3mm 16,75 g - Инв. No. V/515

15. Лицев печат клас **AD1 - R 1236**: 33,0mm 16,78 g - Инв. No. V/512

16. Лицев печат клас **AD1 - R 1214**: 32,0mm 16,30 g - Инв. No. IV/2,844

В тази група присъстват 3 монети от колекцията на Народния музей в Белград. Първата, No.14 има пълен паралел с още 6 монети: по една от съкровищата от Стройно, Ямболско; Градешница Врачанско; Хотница, Великотърновско от България и по една монета от съкровището от Петринду⁷⁵ и от Букурещ, Румъния.

Шестата монета е от колекция⁷⁶.

Втората No.15 има два пълни паралела. Едната монета е от съкровището от Петринду, Румъния, а другата е от аукцион без установено местонамиране⁷⁷. Третата има само един пълен паралел, монета от аукцион⁷⁸.

Останалите монети, които са отсечени със същия лицев печат и съставляват една от най-големите проучени групи, са разпространени сравнително равномерно из Тракия. Две са от Югозападна България - от съкровището от Гоце Делчев⁷⁹. Една монета се съхранява в Атина, вероятно от района на Северна Гърция⁸⁰. От Северна България са застъпени монети от съкровищата: Градешница, Врачанско - 8 монети; Брестовец, Плевенско - 8 монети; Липник, Разградско - 2 монети; Попина, Силистренско - 1 монета; Плевен - 3 монети; Осиково, Търговишко - 1 монета; Русе 3 монети; Суворово, Варненско - 1 монета; Лясковец - 1 монета и Шумен - 1 монета. От Румъния са следните монети: от района на Букурещ⁸¹ - 4 монети; от Букурещ - 11 монети; Шиуеу Одорхей - 8 монети; Плоещи - 1 монета; Сибиу - 3 монети; Синперту - 3 монети; Херастрау - 1 монета; Петринду - 1 монета и Яш също една. В Унгария са заведени следните монети: от съкровището от Мура Мика - 3 монети и 4 без точно местонамиране. Монетите от музея в Осиек⁸² най-вероятно са от България. Така стоят нещата и при монетите публикувани от Kostial⁸³. По една монета от тази група има в колекциите на Американското нумизматично дружество⁸⁴, на Британския музей⁸⁵, във Франкфурт⁸⁶ и в Дрезден⁸⁷. Останалите монети са от аукциони и нямат точна локализация⁸⁸.

ГРУПА XVII 90-70 г. пр. Хр.

17. Лицев печат клас **DD3 - R 1268**: 32,7 mm 16,83 g - Инв. No. IV/514

Тази монета няма пълен аналог. Останалите монети в групата са отсечени със същия лицев печат, но с други реверсни.

Само две монети са локализирани в Южна България. Те са от съкровищата от Стройно, Ямболско и Левка, Хасковско.

Паралели в Северна България има от: Градешница, Врачанско - 8 бр.; Брестовец, Плевенско - 2 бр.; Хотница, Великотърновско - 2 бр.; Попина, Силистренско - 2 бр.; Осиково, Търговишко - 1 бр.; Суворово, Варненско - 1

бр.; Враца - 1 бр. и Варна - 1 бр.

От Румъния и Източна Унгария са регистрирани монети от следните находки и колекции: От района на Букурещ - 2 бр.; Мура Мика - 2 бр.; Шиеу Одорхей - 2 бр.; Херастрау - 4 бр.; Синпетру - 1 бр.; Сибиу - 2 бр.; Икланд - 1 бр.; Букурещ - 9 бр.

Останалите монети са от колекции и аукциони без установено местонамиране. Една монета е от колекцията на Британския музей⁸⁹, една от колекцията на Фондация Гулбенкиян в Лисабон⁹⁰, четири са публикувани в SNG⁹¹ и една е от аукцион⁹².

ГРУПА XVIII 90-70 г. пр. Хр.

18. Лицев печат клас **FF1 - R 1250**: 33,6 mm 16,14 g - Инв. No. IV/2,832

Тази монета също няма пълен паралел. Останалите монети в групата са отсечени със същия лицев печат, но с други реверсни.

В Южна България са регистрирани следните монети, отсечени с този лицев печат: от Левка, Хасковско - 1 бр. и от Стройно, Ямболско - 2 бр.

От Югозападна България има известни също две монети - от съкровището от Гоце Делчев⁹³.

В Северна България най-много опознати монети от този монетен печат има в съкровището от с. Градешница, Врачанско - 10 бр. В другите съкровища ситуацията е следната: Попина, Силистренско - 3 бр.; Хотница, Великотърновско - 3 бр.; Липник, Разградско - 1 бр.; Варна - 2 бр. и Плевен 1 бр.

В земите на север и запад от Дунав има сравнително малко монети. От Букурещ и района - 6 бр. и от Шиеу Одорхей - 1 бр.

Една монета е от колекцията на Американското нумизматично дружество⁹⁴, две са публикувани в SNG⁹⁵ и една е от аукцион⁹⁶.

19. Лицев печат клас **FF3 - R 1320**: 30,8 mm 16,68 g - Инв. No. IV/2,833

20. Лицев печат клас **FF3 - R 1322**: 33/32 mm 15,20 g - Инв. No. IV/2,834

От тази група има две монети от колекцията на Белградския народен музей. Първата No. 19 има един пълен паралел - това е монета от съкровището от Градешница, Врачанско.

Втората No. 20 има още 3 пълни паралела: едната също е монета от съкровището от Градешница, Врачанско; една монета от Букурещ⁹⁷ и една от Дрезден⁹⁸.

На юг имаме регистрирани 2 монети от Северна Гърция⁹⁹ и една от съкровището от Мезек, Хасковско.

Паралели в Северна България има от: Градешница, Врачанско - 12 бр.; Брестовец, Плевенско - 5 бр.; Хотница, Великотърновско - 2 бр.; Попина, Силистренско - 4 бр.; Горталово, Плевенско - 1 бр.; Враца - 1 бр. и Плевен - 2 бр.

Сравнително малко са регистрираните монети на север и северозапад от Дунав. От Букурещ - 4 бр.; от Калараши¹⁰⁰ - 2 бр.; от Олтения - 2 бр. и от Аргес - 1 бр. Една монета има от Будапеща и една от Дрезден¹⁰¹.

Останалите монети са от колекции и аукциони¹⁰².

ГРУПА XIX 90-70 г. пр. Хр.

21. Лицев печат клас **GG3 - R 677**: 29,6 mm 16,40 g - Инв. No. IV/2,850

22. Лицев печат клас **GG3 - R 1362**: 30/01 mm 16,78 g - Инв. No. V/520

От тази група има две монети от колекцията на Белградския народен музей. Първата No. 21 има още 5 монети пълен паралел - това са следните монети: от съкровището от Хотница, Великотърновско - 1 бр.; от Суворово, Варненско - 1 бр.; от Букурещ - 2 бр. и от Шиеу Одорхей - 1 бр.

Втората No. 22 няма пълен паралел.

На юг имаме регистрирани 2 монети в съкровището от Стройно, Ямболско и 1 монета от частна колекция в Сандански.

На север от Стара планина както и при горните групи има по-големи количества регистрирани монети. От Градешница, Врачанско - 5 бр.; Попина, Силистренско - 2 бр.; Хотница, Великотърновско - 1 бр.; Русе - 1 бр.

От териториите на север и северозапад от Дунав са следните монети: Сибиу - 2 бр.; Херастрау - 3 бр.; Шиеу Одорхей - 3 бр.; Мура Мика - 1 бр.; Синпетру - 2 бр.; Калараши - 1 бр.; Вишоара - 1 бр.; Питещи - 1 бр.; Букурещ и района - 9 бр.; Будапеща - 2 бр.

Една монета се съхранява в Дрезден¹⁰³ и една в Мюнхен. Последната вероятно е от България¹⁰⁴.

23. Лицев печат клас **GA4 - R 1398**: 30,7 mm 16,30 g - Инв. No. IV/2,836

Тази монета има още 6 пълни паралела: 1 монета от съкровището от с. Хотница, Великотърновско; 1 от Питещи; 1 от Будапеща и 3 от аукцион¹⁰⁵.

Няма опознати монети от Южна България. От Северна България монети са регистрирани от: Брестовец, Плевенско - 1 бр.; Суворово, Варненско - 1 бр.; Липник, Разградско - 1 бр. и от Варна - 1 бр.

От Румъния има само една монета - от Чиселет при Калараши¹⁰⁶. От Будапеща са 2 монети, а останалите 2 са от аукциони¹⁰⁷.

24. Лицев печат клас **GB1 - R 1411**: 30,7 mm 16,30 g - Инв. No. V/2,518

25. Лицев печат клас **GB1 - R 1411**: 30,7 mm 16,30 g - Инв. No. IV/2,837

Двете монети са от една и съща група и са отсечени с една двойка лицев и реверсен печат. Те имат пълен паралел при още 2 монети: Едната от Букурещ, а другата от Сибиу.

В Южна България има само една опозната монета от съкровището от Левка, Хасковско¹⁰⁸.

От Градешница, Врачанско - 4 бр.; Попина, Силистренско - 6 бр.; Хотница, Великотърновско - 1бр.; Горталово, Плевенско - 1 бр.; Шумен - 1 бр. и 1 бр. от Осиково, Търговищко¹⁰⁹.

На север от Дунав също има солидно струпване на монети от тази група. Картината е следната: Букурещ и района - 10 бр.; Синпетру - 1 бр.; Петринду - 1 бр.; Шиеу Одорхей - 4 бр.; Питещи - 2 бр.; Сибиу - 1 бр.; Будапеща - 1 бр. Останалите 3 монети са от аукциони¹¹⁰.

26. Лицев печат клас **GB2 - R 1397**: 31,5 mm 16,72 g - Инв. No. IV/2,835

Монетата от Белград има пълен аналог при още 3 монети: 1 от Враца; 1 от Синпетру¹¹¹ и 1 от Букурещ¹¹².

В Южна България има 3 монети от този клас: 1 от Стройно, Ямболско; 1 от Хасково и 1 от Мезек, Хасковско.

В Северна България монетите от този клас са значително по-вече: от Градешница, Врачанско - 3 бр.; Враца - 1 бр.; Хотница, Великотърновско - 1 бр.; Габрово - 2 бр.; Варна - 4 бр.; Липник, Варненско - 3 бр.; Попина, Силистренско - 4 бр.

На север от Дунав също има значително количество регистрирани монети от този клас: Букурещ - 3 бр.; Петринду - 1 бр.; Синпетру - 3 бр.; Херастрау - 1 бр.; Сибиу - 1 бр.; Калараши - 1 бр.; Шиеу Одорхей - 1 бр.; итешци - 1 бр.; Будапеща - 2 бр.; Лайден - 1 бр. Останалите три монети са от колекции и аукциони без установено местонамиране¹¹³.

27. Лицев печат клас **GB3- R 1397**: 30,0 mm; 15,96 g - Инв. No. V/2,48

28. Лицев печат клас **GB3- R н.о.**: 29,1 mm; 13,44 g - Инв. No. V/1,13

Две монети от колекцията в Белград са от този лицев печат. Първата No. 27 има още три пълни паралела: 1 от Суворово, Варненско; 1 от Лясковец, Великотърновско и 1 от аукцион¹¹⁴.

Втората No. 28 е без опознат реверс и затова не може да се каже има ли пълни аналози.

Няма регистрирани монети от този клас в териториите на юг от Стара Планина. В Северна България са опознати монети от следните съкровища и колекции: Градешница, Врачанско - 3 бр.; Липница, Врачанско - 1 бр.; Хотница, Великотърновско - 2 бр.; Брестовец, Плевенско - 2 бр.; Попина, Силистренско - 1 бр.; Осиково, Търговищко - 1 бр. и Русе - 1 бр.

В териториите на север от Дунав са опознати следните монети от този клас: Букурещ - 7 бр.; Херастрау - 2 бр.; Синпетру - 3 бр.; Петринду - 1 бр.; Белциугателе¹¹⁵ - 3 бр.; Тамадау Маре¹¹⁶ - 1 бр.; Мура Мика - 2 бр.; Олтенита - 1 бр.; Питешци - 1 бр.; Сибиу - 1 бр. Една монета има в колекцията на Дрезден¹¹⁷ и една е публикувана в SNG¹¹⁸.

ГРУПА XX 90-70 г. пр. Хр.

29. Лицев печат клас **MI2- R 1238**: 30,0 mm; 16,47 g - Инв. No. IV/2,849

Това е последната от опознатите монети от Белград. Тя има пълен паралел с една монета от съкровището от Синпетру¹¹⁹.

Само една монета има регистрирана от България и тя е от съкровището от с. Попина, Силистренско¹²⁰. Всички останали монети са от районите на север и северозапад от р. Дунав, а също от колекции: Букурещ - 5 бр.; Шиеу Одорхей - 2 бр.; Калараши - 1 бр.; Питешци - 1 бр.; Будапеща - 4 бр. Монетата публикувана от Kostial също е или от България или от Румъния. Една монета е от колекция¹²¹.

Работейки върху тези бележки и определяйки класовете на монетите от

Белградската колекция, избрах този начин на представяне, а именно в хронологически порядък и според класификационната система. Може би те биха могли да се групират и според мястото на намирането и според присъствието им към дадена находка или фрагмент от по-голямо съкровище. Мисля, че това най-добре може да стори авторът на първоначалната публикация.

По отношение на териториалното разпространение на запад картината е очертана по следния начин. В днешната Македония се срещат сравнително малко на брой съкровища в южната- югоизточната част. Това е зоната около и на юг, югоизток от диагонала Куманово, Скопие, Охрид. Повечето от тях са смесени. Има информация само за една по-характерна монетна находка съставена от тасоски тетрадрахми и техни имитации¹²². Срещат се и единични находки. Липсват хомогенни и характерни съкровища с тасоски тетрадрахми на северозапад от посочените по-горе райони¹²³. В Албания почти няма регистрирани тасоски монети.

Изводите за наличието на тасоски и от “Тасоски тип” тетрадрахми още по на запад и северозапад, т. е. територията на бивша Югославия и респективно на Сърбия, са сходни с вече споменатите територии в западната част на Балканския полуостров.

Къде точно минава границата на разпространение? Ако проследим бюлетина на колективните находки в Югославия¹²⁴ ще видим, че в Сърбия и на север, северозапад има описани само няколко тасоски тетрадрахми открити предимно като единични находки. Изследванията на специалистите по монетна циркулация са категорични, че зоната, в която свършва участието на тасоските и македонските тетрадрахми в монетната циркулация, е територията на Дардания. В своите изследвания Попович отбелязва “че дарданците вероятно са ползвали тетрадрахми на Тасос и на Първа македонска област”¹²⁵. Същата теза предлага и Pouilloux. Той отбелязва, че след завладяването на Македония от Рим о-в Тасос има монополистично положение в търговията на целия район¹²⁶. Попович също прави обстоен анализ на циркулацията на територията на бивша Югославия, от който е видно, че тасоските монети са рядко срещани и то най-често като единични находки. Според него и в подкрепа на казаното от Pouilloux, Дардания е западната периферия на разпространението на тасоските монети.

¹ **Boric-Breskovic, Војана:** *Тасос:Предложак, масовни тип или копије и имитације*.-in: Radionice i kovnice srebra, Beograd 1995, 55 - 62. /BANTM 8753 /.

² ΒΑΡΟΥΧΑ - ΧΡΗΣΤΟΔΟΥΛΟΠΟΥΛΟΥ, ΕΙΡΗΝΗ: Εθνικόν Αρχαιολογικόν Μουσείον: Α. Νομισματική συλλογή, in: ArchDelt 18/B'1, 1963 (1965), 7. /BANTM 9249/.

In honorem Prof. Margaritae Taceva

³ **Gerasimov, Todor:** *Kolektivni nachodki na moneti prez 1951, 1952, 1953 i 1954 godina*, in: IAI 20, 1955, S. 602-611; Prokopov, Ilya: The tetradrachms of isl. Thasos in coin hoard of willage Matsa, Nova Zagora area (IGCH-921) in: "20 years archaeological excavations in Maritsa-Iztok" (forthcoming).

⁴ **Gerasimov, Todor:** *Monetni sakrovišta, namereni v Balgaria prez 1967 g.*, in: IAI 31, 1968, 231-237; Davidova, Desislava: *Колективна находка сребърни тетрадрахми от гр. Златоград*, in: Rodopica I, (1) 1998, Smoljan 1998, 81 - 88. (in Bulgarian language, with summary in English).

⁵ **Jurukova, J.:** *Monetnite nachodki, otkriti v Balgarija prez 1977 i 1978 g.*, in: Archeologija 21 Nr. 4, 1979, 59-65.

⁶ **Prokopov, Ilja:** *Оригинални тасоски тетрадрахми и техни имитации в съкровището от с. Събраново, Новозагорско (IGCH 965)*, in: Problemi na izkustvoto 2, 2000, 3 - 10.

⁷ **Lazarov, Mihail:** *Находка от сребърни тетрадрахми от с. Съдиево, Бургаско*, in: Archeologija VII, 2, 1965, 59, no.3.

⁸ Благодаря на д-р А. Burnett за помоща и информацията. Заведена е под номер 1898,0602.12.

⁹ Sylloge Nummorum Graecorum. The Royal collection, Thrace, part II, Danish National Museum, Copenhagen 1943, pl. 20; Gkbl, R.: Ostkeltischer typenatlas, Braunschweig 1973.

¹⁰ CNG, Auction 43, Classical Numismatic Group, Auction 43, Closing September 24, 1977, no.334; Hirsch. Münzen und Medailen, Auktion 198, München 1998, 15.

¹¹ **Prokopov, Ilja und Mashov, Spas:** *Монети и монетни съкровища от 2 - 1 в. пр. Хр., от фонда на Исторически музей Враца*, in: Sbornik s dokladi i saobshtenija ot mejdunaroden simposium, Montana 1994.

¹² **Prokopov, Ilja und Petrov, Irko:** *Монети и монетни съкровища от II - I в. пр. Хр. в колекцията на Исторически музей Хасково*, in: Buletin na nauchnata grupa na Istoricheski muzej Kujstendil 1, 1999, 3 - 20.

¹³ **Prokopov, Ilya and Koucheva, Kina:** *Монети от II-I в. пр. Хр. от колекцията на исторически музей Габрово*, in: NumSfrag 1, 1998, 45- 55.

¹⁴ **Lucanc, Ivo:** *Les Imitations des monnaies d'Alexandre le Grand et de Thasos*, Wetteren 1996, pl.73 no.788; pl.169, no. 1927.

¹⁵ **Cojocarescu, Maria:** *Tezaurul de monede grecesti descoperit pe teritoriul Municipiului Bucuresti.*- SCN, 6, 1975, p. 195-199, No. 42.

¹⁶ Chirila, Eugen und Pop, Ioan: *Tezaurul monetar de la Sinpetru (Or. Brasov)*, In: Arulum 7, 1968, S. 145-170. Pl. 16.

¹⁷ Монетата е предоставена с любезното съдействие на Dr. Konstantin Marinescu - American Numismatic Society, New York.

¹⁸ От Колекцията на Банка "Славяни", съхранява се в колекцията на Националния Исторически музей в София.

¹⁹ **Lucanc, Ivo:** *Les Imitations des monnaies d'Alexandre le Grand et de Thasos*, Wetteren 1996, pl. 77. no. 835.

²⁰ Chirila, Eugen und Lucacel,Vasile: *Tezaurul de monede thasiene de la Petrindu (jud. Salaj)*, in: AMusPorol 1, 1977, 63 - 66. /BANTM 8773/

²¹ **Lucanc, Ivo:** *Les Imitations des monnaies d'Alexandre le Grand et de Thasos*, Wetteren 1996, pl. 76. no. 829; pl. 77. no. 830.

²² **Torbagy, Melinda:** *A kisszederjesi görög Oremlet*, in: Numizmatikai közlöny, 84/

85, 1985/6 (1986), 13-25. Tabla, III-VIII. /BANTM 9237/.

²³ **Lucanc, Ivo:** *Les Imitations des monnaies d'Alexandre le Grand et de Thasos*, Wetteren 1996, pl. 77. no. 831; pl. 77. no. 832; pl. 77. no. 840; pl. 77. no. 841; pl. 77. no. 837; pl.75, no.807.

²⁴ **Cojocarescu, Maria:** *Tezaurul de monede grecesti descoperit pe teritoriul Municipiului Bucuresti*, in: SCN 6, 1975, 195-199, ilus. Pl. I - VIII. /BANTM 8787/.

²⁵ **Lucanc, Ivo:** *Les Imitations des monnaies d'Alexandre le Grand et de Thasos*, Wetteren 1996, 876, pl. 75, no. 810.

²⁶ **Chirila, Eugen und Lucacel,Vasile:** *Tezaurul de monede thasiene de la Petrindu (jud. Salaj)*, in: AMusPorol 1, 1977, 63 - 66.

²⁷ **Chirila, Eugen und Pop, Ioan:** *Tezaurul monetar de la Sînpetru (Or. Brasov)*, in: Apulum 7, 1968, 145-170. Pl. 16. / BANTM 8771/.

²⁸ **Lucanc, Ivo:** *Les Imitations des monnaies d'Alexandre le Grand et de Thasos*, Wetteren 1996, 87251, pl. 76, no. 823; 201333, pl. 76. no. 825; 1136, pl. 76. no. 826; 200.564, pl. 76. no. 824; 107.543, pl.76,no.827; 107.542,pl. 76. no. 828; 4461; 87252, pl. 76, no. 822;

²⁹ **Ginev, Georgi:** *Монетно съкровище от с. Осиково,Търговищки окръг*, in: Numizmatika 12 Nr. 3, 1978, 18-25. /IGCH 928/ /BANTM 8866 /.

³⁰ За съкровищата от врачанския район виж: **Prokopov, Ilja und Mashov, Spas:** *Монети и монетни съкровища от 2 - 1 в. пр. Хр., от фонда на Исторически музей Враца*, in: Sbornik s dokladi i saobshtenija ot mejdunaroden simposium, Montana 1994 ; **Prokopov, Ilja, und Mashov, Spas und Paunov, Evgenij:** *Numismatic Coll.ektion of the Regional Museum of History, Vratsa, Vol I.* /под печат /

³¹ **Prokopov, Ilja und Banov, Petar:** *Sakroviste ot tetradrahmi na o-v Tasos I ot tasoski tip, otkrito v s. Brestovets, Plevensko*, in: NumSfrag 4, 1995/97, 1997, 57-72.

³² **Prokopov, Ilja und Minkova, Mariana:** *Die Münzen des 2.-1. Jhs.v. Chr.in der Sammlung des Historischen Museums von Stara Zagora: Prokopov/Minkova, Stara Zagora Coll. , - in: Stephanos Nomismatikos, Edith Schönert - Geiss zum 65. Geburtstag, Berlin 1998, 563-577, Taf. 578-584.*

³³ **Prokopov, Ilya und Tsochev, Marko:** *Монети и монетни съкровища от II - I в. пр. Хр. в колекцията на Исторически музей Велико Търново.* (под печат).

³⁴ **Prokopov, Ilja und Ivanov, Dimitar:** *Находка от тасоски тетрадрахми*, in: MuzPamKult 4, 1986, 48-51.

³⁵ **Sokolovska,V:** *De la Collection numismatique du Musee archeologique a Skopje*, in: Recueil des travaux, IV -V, Skopje 1966, 23-32, ilus. T. I-V.

³⁶ **Lucanc, Ivo:** *Les Imitations des monnaies d'Alexandre le Grand et de Thasos*, Wetteren 1996, pl. 74. no. 799; pl. 79. no. 863; pl. 74. no. 798; pl.75, no.811; pl. 74. no. 798.

³⁷ **Kostial, M.:** *Kelten im Osten. Gold und Silber Münzen der kelten in Mitten und Osteuropa, Sammlung Lanz, Katalog der Staatlichen Münzsammlung München, München1997, 163 - 166.*

³⁸ *Sylloge Nummorum Graecorum. Ashmolean Museum, Part IV, Paonia-Thessaly*, Oxford 1981, Pl.LXXVI; Freeman&Sear 1999 (225); също и една монета от частна колекция от Ню Йорк.

³⁹ **Prokopov, Ilja und Banov, Petar:** *Sakroviste ot tetradrahmi na o-v Tasos I ot tasoski tip, otkrito v s. Brestovets, Plevensko*, in: NumSfrag 4, 1995/97, 1997, 57 - 72.

⁴⁰ **Prokopov, Ilya und Kovaceva, Teodora:** *Monetni sykrovista i moneti ot II-I v. pr. Hr. v numizmaticnata kolekciya na Plevenskiya muzej.* София 2001, Taf. 51-55.

⁴¹ **Prokopov I. und S. Mashov:** *Moneti I monetni sykrovista ot 2-1 v.pr. Hr., ot fonda*

In honorem Prof. Margaritae Taceva

na istoriceski muzej Vratsa, in: Sbornik s dokladi i saobshtenija ot mejdunaroden simposium, Montana 1994, Taf. 5-15.

⁴² **Prokopov, Ilja und Bacvarov, Ivan Em:** *Монетно съкровище от с. Попина, Силистренско*, in: Numizmatika 24, Nr. 1, 1990, 3-22.

⁴³ Не е публикувана.

⁴⁴ Монетата е под номер 1948.19.581.

⁴⁵ **Prokopov, Ilya und Callataя, Francois de:** *A late Hellenistic hoard from South-West Bulgaria (Area of Gose Delchev)*, in: The Numismatic Chronicle 158 (1988) 228 - 236, Pl. 56-60.

⁴⁶ **Popescu, D.:** *Nouveaux tresors Geto-Daces en argent (Trésor de Herastrau)*, Dacia 11-12, (1945 - 1947)

⁴⁷ **Preda, Constantin and Marinescu, Gh.:** *Contributii la circulatia monetara din Dacia in sec. I i. e. n. - tezaurul de la Sieu Odorhei, Jud. Bistrita Nasaud.* in: Bulletinul Societati numismatice Romane, 77 / 79, 1983 / 85 (1986)

⁴⁸ **Torbagyi Melinda:** *A kisszederjesi görög Oremlét*, in: Numizmatikai küzlöny, 84/ 85, 1985/6 (1986), 13-25. Tabla, III-VIII.

⁴⁹ **Chirila, Eugen und Pop, Ioan:** *Tezaurul monetar de la Sinpetru (Or. Brasov)*, In: Apulum 7, 1968, S. 145-170. Pl. 16.

⁵⁰ Lucanc, Imitations pl. 34, 316

⁵¹ Lucanc, Imitations 18339 pl. 21, 16

⁵² От колекцията на Ставри Топалов.

⁵³ Тя е под номер: 1948.19.584

⁵⁴ CNG 49, A MAIL BID SALE, MARCH 17, 1999, 301; 16,59 g - CNG 49, A MAIL BID SALE, MARCH 17, 1999, 302; Gerchard Hirsch Münzen und Medailen, Auktion 198, 1998, 111

⁵⁵ **Jurukova, J.:** *Monetnata cirkulacija v Trakija prez parvata polovina na II v. pr. n. e.*, in: Numizmatika 2, 1973, 1-5.

⁵⁶ **Prokopov, Ilja und Petrov, Irko:** *Moneti i monetni sykrovista ot II-I v. pr. Hr. v kolekciyata na Istoriceski muzej Haskovo*, In: Bulletin na nauchnata grupa na Istoricheski muzej Kujstendil 1, 1999, 3 - 20.

⁵⁷ **Prokopov, Ilya und Minkova, Mariana:** *Die Münzen des 2.-1. Jhs. v. Chr. in der Sammlung des Historischen Museums von Stara Zagora.*- in: Stephanos Nomismatikos, Edith Schönert - Geiss zum 65. Geburtstag, Berlin, 1998, 563-584.

⁵⁸ Прокопов, И. Тасоски тетрадрахми и тетрадрахми от "Тасоски тип" в колекцията на Археологически музей Варна, Сб. в чест на 60 г. на Ив. Карайотов (Под печат).

⁵⁹ **Preda, Constantin and Marinescu, Gh.:** *Contributii la circulatia monetara din Dacia in sec. I i. e. n. - tezaurul de la Sieu Odorhei, Jud. Bistrita Nasaud.* in: Bulletinul Societati numismatice Romane, 77 / 79, 1983 / 85 (1986), 19 - 67. Nr. 131-133.

⁶⁰ **Torbagyi Melinda:** *A kisszederjesi görög Oremlét*, in: Numizmatikai közlöny, 84/ 85, 1985/6 (1986), 13-25. Tabla, III-VIII.

⁶¹ **Lucanc, Ivo:** *Les Imitations des monnaies d'Alexandre le Grand et de Thasos*, Wetteren 1996, Delhaes 136 pl.16,no 108.

⁶² CNG 49, A MAIL BID SALE, MARCH 17, 1999, 296; Slg. Jakuntschikov: (Münzkabinett Berlin - 28); Freeman and Sear, Mail Bid Sale 5, May 14, 1999, 224; Sylloge Nummorum Graecorum. Ashmolean Museum, Part IV: Paeonia-Thessaly, Oxford 1981, LXXVII, 3693; Sylloge Nummorum Graecorum France. Bibliothèque nationale, Cabinet

des médailles. Collection Jean et Marie Delepierre, Paris 1983, 838.

⁶³ Колекция на Ставри Топалов, София.

⁶⁴ CNG, Auction 53 (14); Slg. Jakuntschikov: (Münzkabinett Berlin - 1).

⁶⁵ **Prokopov, Ilya und Bacvarov, Ivan Em:** *Монетно съкровище от с. Попина, Силистренско*, in: Numizmatika 24, Nr. 1, 1990, 3-22.

⁶⁶ **Kostial, M.:** *Kelten im Osten. Gold und Silber Münzen der kelten in Mitten und Osteuropa, Sammlung Lanz, Katalog der Staatlichen Münzsammlung München*, München 1997, 955.

⁶⁷ **Lucanc, Ivo:** *Les Imitations des monnaies d'Alexandre le Grand et de Thasos*, Wetteren 1996, pl. 32, 299.

⁶⁸ **Tekin, Oguz:** *Greek and Roman coins. The Yapi Kredi Collection*, Istanbul 1994, no. 69.

⁶⁹ **Lucanc, Ivo:** *Les Imitations des monnaies d'Alexandre le Grand et de Thasos*, Wetteren 1996, pl.31,280.

⁷⁰ **Popescu, D.:** *Nouveaux tresors Geto-Daces en argent (Tresor de Herastrau), Dacia 11-12, (1945 - 1947)*, 35 - 69. Pl. I -VI.

⁷¹ Монетата от Британския музей е под номер 1847,1101.65.

⁷² SNG Klagenfurt, Slg. Dreer Coll. 160; SNG, Paris , 1983 (839); SNG Tübingen 950; SNG Kopenhagen 1045; The Arthur S. Dewing Collection of Greek Coins. Edited by Leo Mildenberg and Silvia Hurter, New York 1985, S. 86, Pl. 73, no.1342; Kostial, M.: *Kelten im Osten. Gold und Silber Münzen der kelten in Mitten und Osteuropa, Sammlung Lanz, Katalog der Staatlichen Münzsammlung München*, München 1997, 951.

⁷³ **Kacarova, Gina:** *Prinos kam proucvaneto na maronejskite I tasoskite tetradrahmi ot II period*, in: Archeologija 4 Nr. 1,1962, 17-30.

⁷⁴ Fitzwilliam Museum, McClean Collection (Münzkabinett Berlin - 66)

⁷⁵ **Chirila, Eugen und Lucacel, Vasile:** *Tezaurul de monede thasiene de la Petrindu (jud. Salaj)*, in: AMusPorol 1, 1977, S. 63 - 66.

⁷⁶ SNG Ashmolean, no. 3699.

⁷⁷ Katalog 301, Auktion 25 -27 Mai, 1981, 210.

⁷⁸ Gerhard Hirsch Nachfolger, Auktion 162, 8-10 Mai 1989, 112.

⁷⁹ **Prokopov, Ilya und Callataя, Francois de:** *A late Hellenistic hoard from South-West Bulgaria (Area of Gotse Delchev)*, in: The Numismatic Chronicle 158 (1988) 228 - 236, Pl. 56-60.

⁸⁰ От колекцията на Алфа Банк. Не е публикувана.

⁸¹ **Cojocarescu, Maria:** *Tezaurul de monede grecesti descoperit pe teritoriul Municipiului Bucuresti.*- SCN, 6, 1975, S. 195-199, Ilus. Pl. I - VIII.

⁸² **Mirnik, Ivan:** *A Thracian silver coins hoard in the Osijek Slavonian Museum*, in: The Numismatic Chronicle, 135, London, 1993.

⁸³ **Kostial, M.:** *Kelten im Osten. Gold und Silber Münzen der kelten in Mitten und Osteuropa, Sammlung Lanz, Katalog der Staatlichen Münzsammlung München*, München 1997.

⁸⁴ Под номер: 1947.999.10.

⁸⁵ Под номер: 1898,060.121

⁸⁶ За монетата от Франкфурт съм ползвал гипсова отливка от Münzkabinett Berlin - 19.

⁸⁷ Под номер: 699.

⁸⁸ CNR, XIX, 4 1994, 40; Classical Coins XXXI, September 9 & 10, 1994, 196; 1994

In honorem Prof. Margaritae Taceva

Fall Catalog, Bid-Okbuy Sale, Closes September 14, 1994, 44; Freeman and Sear, MAIL BID SALE 3, December 14, 1999, 220; Auktionshaus Rauch, 4 FERNAUKTION, 8 September, 2000, 77.

⁸⁹ Под номер В.481.

⁹⁰ **Jenkins, G. K. und Hipolito, M. Castro:** *A Catalogue of the Calouste Gulbenkian Collection of Greek coins*, Part II: Greece to East, Lisboa 1989, 117, Pl. LXXXII.

⁹¹ SNG Sweden II, no. 832; SNG Ashmolean Museum, no. 3692; SNG The Lockett Coll., no. 1242; SNG Italia, no. 242.

⁹² Auktionshaus Rauch, 8 September, 2000, 80.

⁹³ **Prokopov, Иля und Callataя, Francois de:** *A late Hellenistic hoard from South-West Bulgaria (Area of Gotse Delchev)*, in: *The Numismatic Chronicle* 158 (1988) 228 - 236, Pl. 56-60.

⁹⁴ Под номер: 1944.100.16782.

⁹⁵ SNG Manchester, Raby and Güterbock Coll., no. 797; SNG Manchester, Raby and Güterbock Coll., no. 798.

⁹⁶ Auktionshaus Rauch, 7 -10 Oktober, 1985, 5083.

⁹⁷ Lucanc, Imitations pl. 54, 557.

⁹⁸ Пак там, pl. 55, 574.

⁹⁹ Едната е от Археологическия музей в Солун под номер: 893-В. За втората виж: Burnett, Andrew: *Aesillas: Two New Hoards*, In: *Coin Hoards*, Volume VII London 1985, fig.10,16.

¹⁰⁰ **Serbanescu, Done:** *Tezaure monetare din epoca geto-dacica descoperite in judetul Calarasi.- Cultura si civilizatie la dunarea de jos*, Calarasi, 1988-89, 157 - 166.

¹⁰¹ Dresden: 701 Lucanc, Imitations pl. 55, no. 575.

¹⁰² Frederick S. Knobloch, November, 1965, 83; Gerchard Hirsch, Numismatiker, Katalog 84, 27, 28, 29 und 30 Juni, 1973, no. 68; Münzen der Antike, Auktion 20, 8-9 November, 1990, no. 227; SNG Klagenfurt, Slg. Dreer Coll., no. 159; Katalog 301, Auktion 25-27 Mai, 1981, no. 207; SNG Manchester, Raby and Güterbock Coll., no. 798.

¹⁰³ Lucanc, Imitations... pl. 60, 634.

¹⁰⁴ **Kostial, M.:** *Kelten im Osten. Gold und Silber Münzen der kelten in Mitten und Osteuropa, Sammlung Lanz, Katalog der Staatlichen Münzsammlung München*, München 1997, no. 956.

¹⁰⁵ Freeman and Sear, A Mail Bid Sale 5, May 14, 1999, 229, 235, 236.

¹⁰⁶ **Serbanescu, Done:** *Tezaure monetare din epoca geto-dacica descoperite in judetul Calarasi.- Cultura si civilizatie la dunarea de jos*, Calarasi, 1988-89, 157 - 166.

¹⁰⁷ Gerhard Hirsch Nachfolger, Auktion 201, 24, 25, und 26 September, 1998, no. 125; Freeman and Sear, A Mail Bid Sale 5, May 14, 1999, no. 230.

¹⁰⁸ **Prokopov, Иля und Petrov, Irko:** *Moneti I monetni sykrovista ot II-I v. pr. Hr. v kolekcijata na Istoriceski muzej Haskovo*, In: *Bulletin na nauchnata grupa na Istoricheski muzej Kujstendil 1*, 1999, 3 - 20.

¹⁰⁹ **Ginev, Georgi:** *Monetno sakroviste ot s. Osikovo, Targovistki okrag*, in: *Numizmatika* 12, 3 1978, 18-25.

¹¹⁰ **Jean Elsen,** *Vente Publique 57*, 6 mars, 1999, no. 1293; Alain Weil, *Automne-Hiver*, 1998, no. 18; Auktionshaus Rauch 67, 10 April, 2000, no. 90.

¹¹¹ **Chirila, Eugen und Pop, Ioan:** *Tezaurul monetar de la Sonpetru (Or. Brasov)*, In: *Apulum* 7, 1968, S. 145-170. Pl. 16.

¹¹² Lucanc, Imitations pl. 59, 620.

¹¹³ Harlan J. Berk, 103rd BUY OR BID SALE, July 28, 1998, no. 1824; Troxell, Norman Davs Coll., no.116; SNG Ashmolean, no. 3698.

¹¹⁴ CNG 43, September 24, 1997, no. 333.

¹¹⁵ Stirbu, Constanta und Petolescu, Carmen: Un tezaur de monede thasiene descoperit la Belciugatele (jud. Ilfov), In: SCN 6, 1975, 190 -193. Pl. III - V.

¹¹⁶ Secasanu, C.: *Monede din tezaurul de la Bucurest Tamadau Mare* (Reg. Bucuresti), In: SCN 1, 1957, 31 - 40.

¹¹⁷ Lucanc, Imitations pl.63, no. 666.

¹¹⁸ SNG Klagenfurt, Slg. Dreer Coll., no. 156.

¹¹⁹ Chirila, Eugen und Pop, Ioan: *Tezaurul monetar de la Sonpetru (Or. Brasov)*, In: Apulum 7, 1968, S. 145-170. Pl. 16. no. 31.

¹²⁰ Prokopov, Ija und Bacvarov, Ivan Em: *Монетно съкровище от с. Попина, Силистренско*, in: Numizmatika 24, Nr. 1, 1990, 3-22, Inv. no. 355.

¹²¹ SNG Sweden II, no. 831.

¹²² Boric-Breskovic, Bojana: *Tasoc. Predložak, masivni tip ili kopije I imitacije*, in: *Radionice i kovnice srebra*, Beograd, 1995, 55.

¹²³ Bitrakova-Grozdanova, V.: *Les Monnaies de la periode antique dans la collection du Musee National D'Ochrid*, in: Lihnid, 5, S. 71-82, Taf. 5.; Sokolovska, Victoria: *De la collection numismatique du Musee archeologique a Skopje.- Recueil des travaux*, IV -V, Skopje, 1966, 23-32, Ilus. T. I-V.

¹²⁴ Mirnik, Ivan: *Coin Hoard in Yugoslavia*, BAR International Series 95, Oxford, p. 36 (2-1 c. B.C.)

¹²⁵ Popovic, Petar: *Новац скордиска*. Beograd/Novi Sad 1987, 63.

¹²⁶ Pouilloux, J.: *Recherches sur l'histoire et les cultes de Thasos*. I, Paris 1954, 216.

OBSERVATIONS SUR LES TÉTRADRACHMES THASIENNES DE LA COLLECTION DU MUSÉE NATIONAL DE BELGRADE

Иля Прокопов

L'auteur décrit les monnaies thasiennes, les monnaies de la collection du Musée national de Belgrade, publiées par B. Boric-Breskovic. Il distingue les tétradrachmes thasiennes originales des tétradrachmes-imitations du "type thasien". L'auteur fait classer et dater les monnaies en tant que partie d'un corpus du monnayage thasien. Il présente tous les parallèles connus de monnaies frappées aux mêmes avers et revers faisant partie de trésors des Balkans, ainsi que de collections de musées et de ventes. L'auteur fait aussi une brève caractéristique du monnayage thasien et de son aire de répartition occidentale.